

WYTYCZNE EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO (UE) 2025/2595**z dnia 10 grudnia 2025 r.****w sprawie podejścia nadzorczego właściwych organów krajowych do pokrycia ekspozycji nieobsługiwanych utrzymywanych przez mniej istotne nadzorowane podmioty (EBC/2025/40)**

RADA PREZESÓW EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) nr 1024/2013 z dnia 15 października 2013 r. powierzające Europejskiemu Bankowi Centralnemu szczególne zadania w odniesieniu do polityki związanej z nadzorem ostrożnościowym nad instytucjami kredytowymi ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 6 ust. 1 i art. 6 ust. 5 lit. a) i c),

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Europejski Bank Centralny (EBC) odpowiada za skuteczne i spójne funkcjonowanie Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego (SSM). EBC sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem systemu i zapewnia spójne stosowanie wysokich standardów nadzorczych oraz spójność rezultatów w zakresie nadzoru we wszystkich uczestniczących państwach członkowskich. EBC może wydawać wytyczne adresowane do właściwych organów krajowych, zgodnie z którymi właściwe organy krajowe wykonują zadania nadzorcze i podejmują decyzje nadzorcze.
- (2) EBC zapewnia spójne stosowanie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych w uczestniczących państwach członkowskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1024/2013 i rozporządzeniem Europejskiego Banku Centralnego (UE) nr 468/2014 (EBC/2014/17) ⁽²⁾.
- (3) Podczas gdy właściwe organy krajowe są przede wszystkim odpowiedzialne za dokonywanie przeglądu uzgodnień, procesów, mechanizmów i strategii wdrożonych przez instytucje kredytowe sklasyfikowane jako mniej istotne w celu zapewnienia należytego zarządzania ryzykiem i jego pokrycia – w tym zasad tworzenia rezerw i traktowania aktywów pod kątem wymogów w zakresie funduszy własnych – EBC, w zakresie swojej roli nadzorczą w ramach SSM, powinien wspierać spójne stosowanie wysokich standardów nadzorczych przy przeprowadzaniu takich przeglądów. W tym kontekście spójne stosowanie w ramach SSM wysokich standardów nadzorczych w odniesieniu do przeglądu nadzorczego zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi utrzymywanymi przez mniej istotne nadzorowane podmioty i pokrycia takich ekspozycji przyczynia się do osiągnięcia szerszych celów polegających na zapewnieniu, aby: a) w odniesieniu do wszystkich instytucji kredytowych w uczestniczących państwach członkowskich wdrożono spójne i skuteczne podejście nadzorcze; b) jednolity zbiór przepisów dotyczących usług finansowych był konsekwentnie stosowany w odniesieniu do wszystkich instytucji kredytowych w uczestniczących państwach członkowskich; c) wszystkie instytucje kredytowe w uczestniczących państwach członkowskich były objęte nadzorem najwyższej jakości.
- (4) Zapewnienie odpowiedniego zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi i odpowiedniego pokrycia takich ekspozycji jest ważnym priorytetem w ramach SSM od momentu jego powstania. EBC stosuje podejście nadzorcze do ekspozycji nieobsługiwanych oparte o zasady opracowane przez ustawodawcę unijnego i uwzględniające wytyczne interpretacyjne przyjęte przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego. W ramach tego podejścia nadzorczego EBC przekazuje informacje na temat oczekiwań nadzorczych dotyczących pokrycia ekspozycji nieobsługiwanych utrzymywanych przez istotne nadzorowane podmioty. Oczekiwania te odnoszą się do ekspozycji nieobsługiwanych, które powstały przed dniem 26 kwietnia 2019 r. i które w związku z tym nie podlegają wymogowi odliczenia na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 ⁽³⁾. W przypadku mniej istotnych nadzorowanych podmiotów pokrycie takich ekspozycji nieobsługiwanych do tej pory nie podlegało jednolitym praktykom nadzorczym w ramach SSM. Pokrycie ekspozycji nieobsługiwanych podlegało podejściu określoneemu przez właściwe organy krajowe w ramach ich odpowiednich działań nadzorczych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 287 z 29.10.2013, s. 63, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1024/oj>.

⁽²⁾ Rozporządzenie Europejskiego Banku Centralnego (UE) nr 468/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiające ramy współpracy pomiędzy Europejskim Bankiem Centralnym a właściwymi organami krajowymi oraz wyznaczonymi organami krajowymi w ramach Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego (rozporządzenie ramowe w sprawie Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego) (EBC/2014/17) (Dz.U. L 141 z 14.5.2014, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/468/oj>).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj>).

- (5) Jak wynika z doświadczeń zdobytych przez EBC w kontekście podejścia nadzorczego stosowanego w odniesieniu do istotnych nadzorowanych podmiotów, dostateczne i terminowe pokrycie ekspozycji nieobsługiwanych sprzyja proaktywnemu zarządzaniu tymi ekspozycjami, zmniejszaniu ich liczby oraz takiemu poziomowi rezerw, który jest współmierny do ryzyka związanego z wiekiem danych ekspozycji i zmianą wartości możliwej do odzyskania.
- (6) W związku z tym podejście nadzorcze właściwych organów krajowych w odniesieniu do pokrycia ekspozycji nieobsługiwanych utrzymywanych przez mniej istotne nadzorowane podmioty powinno obejmować przegląd zasad tworzenia rezerw i sposobu traktowania aktywów pod względem wymogów w zakresie funduszy własnych tych nadzorowanych podmiotów.
- (7) Takie podejście nadzorcze do pokrycia ekspozycji nieobsługiwanych uznaje się za skuteczne narzędzie ograniczania dwóch kluczowych rodzajów ryzyka. Pierwszym z nich jest utrzymywanie się wysokiego wolumenu dawno powstałych ekspozycji nieobsługiwanych (zwanych również „starszymi” ekspozycjami nieobsługiwanymi) przy ograniczonym pokryciu rezerwami, co stanowi trwałe źródło potencjalnych dalszych strat i ogranicza zdolność banków do udzielania nowych kredytów. Drugim z nich jest możliwość wystąpienia niespójności w podejściu ostrożnościowym do tych ekspozycji nieobsługiwanych, które podlegają wymogowi odliczenia na podstawie rozporządzenia (UE) nr 575/2013, oraz tych, które temu wymogowi nie podlegają, w przypadku gdy te niespójności nie są uzasadnione szczególnymi okolicznościami.
- (8) Te dwa kluczowe rodzaje ryzyka są istotne. Zagregowane wskaźniki ekspozycji nieobsługiwanych zarówno dla istotnych, jak i mniej istotnych nadzorowanych podmiotów wskazywały zasadniczo stałą tendencję spadkową od momentu powstania SSM. Tendencja ta była bardziej widoczna w przypadku istotnych nadzorowanych podmiotów i zakończyła się w 2024 r. W świetle potencjalnie ponownie rosnących wskaźników ekspozycji nieobsługiwanych uznaje się, że biorąc pod uwagę zadowalający ogólny poziom kapitału i długi czas, jaki mniej istotne nadzorowane podmioty ostatnio miały, aby z własnej inicjatywy poczynić postępy w zmniejszaniu wolumenu starszych ekspozycji nieobsługiwanych oraz w zakresie ich pokrycia, zharmonizowane podejście nadzorcze właściwych organów krajowych w odniesieniu do pokrycia ekspozycji nieobsługiwanych utrzymywanych przez mniej istotne instytucje jest proporcjonalne do celu nadzorczego, jakim jest przeciwdziałanie dwóm kluczowym rodzajom ryzyka związanym z tymi ekspozycjami nieobsługiwanymi, aby wzmocnić odporność mniej istotnych nadzorowanych podmiotów na potencjalne niekorzystne zmiany w otoczeniu makroekonomicznym i związane z tym pogorszenie jakości kredytowej.
- (9) Ocena pokrycia ekspozycji nieobsługiwanych, utrzymywanych przez mniej istotne nadzorowane podmioty i objętych zakresem niniejszych wytycznych, wymaga pozyskiwania przez właściwe organy krajowe szczegółowych danych dotyczących pokrycia takich ekspozycji. Dane te nie są aktualnie objęte zakresem informacji, które instytucje mają obowiązek przekazywać na podstawie rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/451 ⁽⁴⁾, w związku z czym właściwe organy krajowe powinny zobowiązać mniej istotne nadzorowane podmioty do przekazywania tych danych w każdym odpowiednim sprawozdawczym dniu odniesienia,

PRZYJMUJE NINIEJSZE WYTYCZNE:

Artykuł 1

Przedmiot i zakres regulacji

Niniejsze wytyczne określają podejście nadzorcze, które właściwe organy krajowe stosują do przeglądu zasad tworzenia rezerw i sposobu traktowania aktywów pod względem wymogów w zakresie funduszy własnych mniej istotnych nadzorowanych podmiotów mających siedzibę w tym samym państwie członkowskim co właściwy organ krajowy.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszych wytycznych stosuje się definicje zawarte w art. 4 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, art. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2402 ⁽⁵⁾, art. 2 rozporządzenia (UE) nr 1024/2013 i art. 2 rozporządzenia (UE) nr 468/2014 (EBC/2014/17). Ponadto poniższe określenia oznaczają:

- 1) „sprawozdawczy dzień odniesienia” – 31 grudnia danego roku kalendarzowego;

⁽⁴⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/451 z dnia 17 grudnia 2020 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne do celów stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do sprawozdań nadzorczych instytucji oraz uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 680/2014 (Dz.U. L 97 z 19.3.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/451/oj).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2402 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji, a także zmieniające dyrektywę 2009/65/WE, 2009/138/WE i 2011/61/UE oraz rozporządzenia (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 347 z 28.12.2017, s. 35, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2402/oj>).

- 2) „ekspozycja nieobsługiwana objęta zakresem niniejszych wytycznych” – ekspozycję, która spełnia warunki odstępstwa od art. 36 ust. 1 lit. m) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 przewidziane w art. 469a tego rozporządzenia;
- 3) „gwarancja techniczna” – w odniesieniu do ekspozycji – gwarancję zdolności dłużnika do wypełnienia zobowiązań umownych o charakterze nieekonomicznym, takich jak dostawa towarów lub wykonanie prac na rzecz osoby trzeciej, która nie ma charakteru substytutu kredytu.

Artykuł 3

Instytucje objęte zakresem zastosowania niniejszych wytycznych

1. Właściwe organy krajowe stosują podejście nadzorcze określone w niniejszych wytycznych w odniesieniu do wszystkich mniej istotnych nadzorowanych podmiotów na najwyższym szczeblu konsolidacji w uczestniczących państwach członkowskich.
2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 właściwy organ krajowy może podjąć decyzję o niestosowaniu podejścia nadzorczego określonego w niniejszych wytycznych do mniej istotnego nadzorowanego podmiotu w danym sprawozdawczym dniu odniesienia, jeżeli ten mniej istotny nadzorowany podmiot spełnia co najmniej jeden z następujących warunków na najwyższym szczeblu konsolidacji:
 - a) całkowita wartość bilansowa brutto nieobsługiwanych kredytów i pożyczek danego mniej istotnego nadzorowanego podmiotu stanowi mniej niż 5 % całkowitej wartości bilansowej brutto kredytów i pożyczek tego mniej istotnego nadzorowanego podmiotu. Przy obliczaniu wskaźnika ocenianego względem progu 5 % kredyty i pożyczki zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, środki w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie są wyłączone zarówno z mianownika, jak i licznika;
 - b) udział całkowitej wartości ekspozycji nieobsługiwanych mniej istotnego nadzorowanego podmiotu objętych zakresem niniejszych wytycznych w rozumieniu art. 2 ust. 2 w całkowitej wartości ekspozycji nieobsługiwanych tego mniej istotnego nadzorowanego podmiotu jest nieznaczny;
 - c) mniej istotny nadzorowany podmiot podlega toczącemu się procesowi uporządkowanej likwidacji;
 - d) mniej istotny nadzorowany podmiot podlega trwającemu połączeniu z innym nadzorowanym podmiotem lub przejściu przez inny nadzorowany podmiot;
 - e) mniej istotny nadzorowany podmiot jest „podmiotem wyspecjalizowanym w restrukturyzacji długu” w rozumieniu art. 36 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 575/2013;
 - f) mniej istotny nadzorowany podmiot podlega konkretnym okolicznościom faktycznym, które w opinii właściwego organu krajowego sprawiają, że stosowanie niniejszych wytycznych jest niewłaściwe, biorąc pod uwagę cele i zasady rozporządzenia (UE) nr 1024/2013, a w szczególności potrzebę zapewnienia spójnego stosowania wysokich standardów nadzorczych.
3. Po dokonaniu oceny, o której mowa w ust. 2 lit. a)–f), właściwe organy krajowe informują mniej istotne nadzorowane podmioty mające siedzibę w ich odpowiednich państwach członkowskich, w odniesieniu do których w danym sprawozdawczym dniu odniesienia zastosowanie mają zasady określone w niniejszych wytycznych oraz związane z nimi wymogi sprawozdawcze określone w art. 7.
4. Właściwe organy krajowe regularnie informują EBC o stosowaniu odstępstw zgodnie z ust. 2, w tym o leżących u ich podstaw ocenach danych właściwych organów krajowych.

Artykuł 4

Ekspozycje objęte zakresem zastosowania niniejszych wytycznych

1. Właściwe organy krajowe stosują podejście nadzorcze określone w niniejszych wytycznych w odniesieniu do ekspozycji nieobsługiwanych objętych zakresem niniejszych wytycznych.
2. Poza zakresem niniejszych wytycznych pozostają ekspozycje bazowe sekurytyzacji tradycyjnych lub syntetycznych, jeżeli spełniony jest jeden z następujących warunków w odniesieniu do tych ekspozycji:
 - a) mniej istotny nadzorowany podmiot dokonał przeniesienia istotnej części ryzyka zgodnie z art. 244 ust. 1 lit. a) lub art. 245 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 575/2013;
 - b) mniej istotny nadzorowany podmiot stosuje metodę pełnego odliczenia zgodnie z art. 244 ust. 1 lit. b) lub art. 245 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013.

3. Na wniosek mniej istotnego nadzorowanego podmiotu właściwe organy krajowe mogą podjąć decyzję o niestosowaniu art. 5 do poszczególnych ekspozycji lub portfeli ekspozycji na podstawie szczególnych okoliczności popartych szczegółowymi i solidnymi dowodami przedstawionymi przez mniej istotny nadzorowany podmiot. Na podstawie tych dowodów właściwe organy krajowe oceniają wniosek mniej istotnego nadzorowanego podmiotu i podejmują decyzję w jego sprawie.

4. Do celów ust. 3 szczególne okoliczności obejmują każdą z następujących sytuacji:

- a) bieżące regularne spłaty kapitału i odsetek, oparte na oficjalnych przepływach pieniężnych dłużnika, doprowadzą do całkowitej spłaty;
- b) pokrycie ekspozycji nieobsługiwanych skutkowałoby, w połączeniu z wymogami kapitałowymi w ramach filaru I w odniesieniu do ryzyka kredytowego, pokryciem ponad 100 % ekspozycji;
- c) ekspozycja dotyczy gwarancji technicznych.

Artykuł 5

Ocena pokrycia ekspozycji nieobsługiwanych

1. Właściwe organy krajowe oceniają pokrycie przez mniej istotne nadzorowane podmioty ekspozycji nieobsługiwanych objętych zakresem niniejszych wytycznych na podstawie kwoty określonej zgodnie z art. 47c ust. 1 lit. a) w związku z art. 47c ust. 2, 3 i 4 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.

2. Przy określaniu kwot pokrycia mniej istotnych nadzorowanych podmiotów podlegających ocenie względem kwoty określonej w ust. 1 właściwe organy krajowe uwzględniają pozycje wymienione w art. 47c ust. 1 lit. b) ppkt (i)–(vi) rozporządzenia (UE) nr 575/2013.

Artykuł 6

Wykorzystanie w procesie nadzorczym

1. Właściwe organy krajowe wykorzystują wyniki swoich ocen pokrycia przez mniej istotne nadzorowane podmioty ekspozycji nieobsługiwanych objętych zakresem niniejszych wytycznych w ramach procesu przeglądu i oceny nadzorczej, o którym mowa w art. 97 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE⁽⁹⁾.

2. Jeżeli po należyтым uwzględnieniu szczególnych okoliczności przedstawionych przez mniej istotny nadzorowany podmiot właściwy organ krajowy stwierdzi, że pokrycie ekspozycji nieobsługiwanych objętych zakresem niniejszych wytycznych jest niewystarczające, rozważa przyjęcie środka nadzorczego w oparciu o przepisy krajowe wdrażające art. 104 dyrektywy 2013/36/UE lub równoważne uprawnienia nadzorcze wynikające z przepisów krajowych.

Artykuł 7

Wymogi sprawozdawcze

1. Do celów przeprowadzenia oceny opisanej w art. 5 właściwe organy krajowe wymagają od mniej istotnych nadzorowanych podmiotów przekazywania szczegółowych danych dotyczących pokrycia ich ekspozycji nieobsługiwanych objętych zakresem niniejszych wytycznych za każdy sprawozdawczy dzień odniesienia.

2. Wzory stosowane do celów sprawozdawczości, o której mowa w ust. 1, są przygotowywane przez EBC we współpracy z właściwymi organami krajowymi.

3. Właściwe organy krajowe przekazują EBC – do wykorzystania w ramach jego uprawnień nadzorczych – informacje, o których mowa w ust. 1, i przekazane im przez mniej istotne nadzorowane podmioty.

⁽⁹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 338, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/36/oj>).

Artykuł 8**Rozwiązania przejściowe**

1. Właściwe organy krajowe oceniają pokrycie ekspozycji nieobsługiwanych zgodnie z art. 5 niniejszych wytycznych na sprawozdawczy dzień odniesienia przypadający na 31 grudnia 2028 r.
2. Na zasadzie odstępstwa, w odniesieniu do pierwszych trzech sprawozdawczych dni odniesienia następujących po zawiadomieniu właściwych organów krajowych o niniejszych wytycznych, zastosowanie mają następujące zasady:
 - a) do celów oceny pokrycia ekspozycji nieobsługiwanych, o której mowa w art. 5 ust. 1, na sprawozdawczy dzień odniesienia 31 grudnia 2025 r.
 - (i) współczynnik określony w art. 47c ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 zastępuje się współczynnikiem 0,60;
 - (ii) współczynniki określone w art. 47c ust. 3 lit. d)–i) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 zastępuje się współczynnikiem 0,60;
 - (iii) współczynnik 1 określony w art. 47c ust. 4 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 zastępuje się współczynnikiem 0,60;
 - b) do celów oceny pokrycia ekspozycji nieobsługiwanych, o której mowa w art. 5 ust. 1, na sprawozdawczy dzień odniesienia 31 grudnia 2026 r.
 - (i) współczynnik określony w art. 47c ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 zastępuje się współczynnikiem 0,70;
 - (ii) współczynniki określone w art. 47c ust. 3 lit. e)–i) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 zastępuje się współczynnikiem 0,70;
 - (iii) współczynnik 1 określony w art. 47c ust. 4 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 zastępuje się współczynnikiem 0,70;
 - c) do celów oceny pokrycia ekspozycji nieobsługiwanych, o której mowa w art. 5 ust. 1, na sprawozdawczy dzień odniesienia 31 grudnia 2027 r.
 - (i) współczynnik określony w art. 47c ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 zastępuje się współczynnikiem 0,80;
 - (ii) współczynniki określone w art. 47c ust. 3 lit. g)–i) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 zastępuje się współczynnikiem 0,80;
 - (iii) współczynnik 1 określony w art. 47c ust. 4 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 zastępuje się współczynnikiem 0,80.
3. Na zasadzie odstępstwa od art. 6 niniejszych wytycznych, w odniesieniu do pierwszego sprawozdawczego dnia odniesienia następującego po zawiadomieniu właściwych organów krajowych o niniejszych wytycznych, właściwy organ krajowy może podjąć decyzję o niestosowaniu w ramach procesu przeglądu i oceny nadzorczej wyników oceny pokrycia ekspozycji nieobsługiwanych przez mniej istotne nadzorowane podmioty.

Artykuł 9**Skuteczność**

Niniejsze wytyczne stają się skuteczne w dniu zawiadomienia o nich właściwych organów krajowych uczestniczących państw członkowskich.

Artykuł 10**Adresaci**

Niniejsze wytyczne skierowane są do właściwych organów krajowych uczestniczących państw członkowskich i EBC.

Sporządzono we Frankfurcie nad Menem dnia 10 grudnia 2025 r.

W imieniu Rady Prezesów EBC
Prezes EBC
Christine LAGARDE